

تابستان از راه رسید...

حق همی گوید چه آوردی مرا
اندر این مهلت که دادم من تو را
عمر خود را در چه پایان برده‌ای
قوت و قوّت در چه فانی کرده‌ای
گوهر دیده کجا فرسوده‌ای
پنج حس را در کجا پالوده‌ای
چشم و گوش و هوش و گوهرهای عرش
خرج کردی، چه خریدی تو ز فرش
اوقات فراغت به‌عنوان زیر مجموعه‌ای از
زمان، اهمیت و ارزش والایی دارد و موضوع
مشترکی است بین تمامی اقشار جامعه، اعم
از زن و مرد و پیر و جوان؛ با تمام مشغله‌هایی
که در زندگی دارند. در این میان، اوقات
فراغت دانش‌آموزان از اهمیت خاص و در
خور توجهی برخوردار است. زیرا دانش‌آموزان
بخشی از پویاترین گروه‌های اجتماعی
محسوب می‌شوند که از یک سو وجودی
سرشار از توان، انرژی و امید دارند و از سوی
دیگر، دارای خواست‌های مشروع هستند که
اگر به آنان پاسخی مناسب داده شود، دنیای
آن‌ها به دنیای خوبی‌ها، شادی‌ها، بالندگی‌ها،
خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها مبدل می‌شود و رشد و
اعتلای شخصیت و شکوفایی استعدادها را در
پی خواهد داشت.
پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «یا اباذر،
اغتنم خمساً قبل الخمس، شباک قبل هر مک

و صحتک قبل سقمک و غناک قبل فقرک و
فراغک قبل شغلک و حیاتک قبل موتک»
[وسائل الشیعه، ج ۱: ۱۱۴]: ای ابوذر، پنج چیز
را پیش از پنج چیز غنیمت بشمار: «جوانی‌ات
را قبل از پیری، سلامتت را قبل از بیماری،
تمکنت را قبل از تهی‌دستی، فراغتت را قبل از
گرفتاری و زندگانی‌ات را قبل از مرگ.»
امام علی علیه‌السلام فرموده است: «و اعلم
ان الدنیا دار بلیه لم یفرغ صاحبها فیها قط
ساعه الا کانت فرغته علیه حسره یوم القیامه»
[نهج البلاغه، نامه ۵۹]: و بدان که دنیا برای
آزمایش است که هر کس ساعتی در آن فراغت
یابد و دست از کار بکشد، همین ساعت بیکاری،
موجب حسرت و پشیمانی او در قیامت خواهد
شد.

از طرف دیگر، با توجه به آموزه‌های قرآن
کریم، مسلمان نمی‌تواند اوقات فراغت به معنای
اوقاتی برای بطلالت و بیهودگی داشته باشد.
انسان وقتی توجهش به خدا باشد و برنامه
هدفمندی برای زندگی خود داشته باشد،
دیگر بی‌کار نمی‌ماند تا مشغول لغویات شود و
هدف را قرب‌الهی و حرکت به سوی او می‌داند.
نمازش، عبادتش، حیاتش و... برای خداوند است
که آفریننده هستی است.

«قل انّ صلاتی و نسکی و محیای و مماتی لله
رب العالمین» [الانعام، ۱۶۲]. متأسفانه، به دلیل

غفلت انسان، شیطان روی تمام ابعاد حقیقی، رنگ و لعاب آلوده‌ای می‌کشد و نادرستی‌ها را در چشم انسان زینت و جلوه می‌دهد و در نهایت انسان را به نابودی و خسران می‌کشاند. چنین بیاناتی، در آیه ۳۸ سوره عنکبوت نیز آمده است. بنابراین، خداوند انسان‌ها را بر حذر می‌دارد از اعمال لغو و باطل و به انسان هشدار می‌دهد.

پس نگاه قرآن درباره اوقات فراغت، دوری از هر آن چیزی است که انسان را از حقیقت باز می‌دارد و جلب توجه به فرصت‌ها و اوقاتی است که در زندگی برای مؤمن پیش می‌آید تا برای کوشش و تلاش به منظور خودیابی و رشد و تعالی، از آن‌ها استفاده کند؛ «فاذا فرغت فانصب» [انشراح/ ۷]: به محض آن که فراغتی حاصل کردی، پس بکوش.

سؤال این است نظام تعلیم و تربیت رسمی ما برای دانش‌آموزانی که از پایان خرداد ماه تا پایان شهریور ماه، سه ماه تمام تعطیل هستند و به مدرسه نمی‌روند، چه برنامه‌هایی تدارک دیده است و:

۱. آیا این برنامه‌ها از تنوع لازم برخوردارند و تلاوت می‌شوند.

دانش‌آموزان از آن‌ها استقبال می‌کنند؟
 ۲. اگر دانش‌آموزان از این برنامه‌ها استقبال نمی‌کنند، دلیل آن چیست؟
 ۳. آیا خودمان را برای برنامه‌های قرآنی در

تابستان آماده کرده‌ایم؟

۴. این برنامه‌ها، چه تعداد از دانش‌آموزان را

تحت پوشش قرار می‌دهند؟

۵. دانش‌آموزانی که در تابستان برنامه

مناسبتی ندارند، این اوقات آنان در کجا و

چگونه سپری می‌شود؟

امام خمینی (ره) در کلامی که می‌توان

آن را هشدار تلقی کرد، می‌فرماید:

«نقشه کشیده‌اند که نگذارند این نهضت

به ثمر برسد و لذا از همه طرف خراب‌کاری

می‌کنند. یک خراب‌کاری‌شان همین است

که نگذارند جوان‌های ما صحیح بار بیایند و

حالا که باید از نیروی جوانی استفاده بشود،

نگذارند این نیروی جوانی به ثمر برسد»

مقام معظم رهبری می‌فرمایند:

این جوانان ما از وقتی که با قرآن مأنوس

شدند، وضعیت خیلی فرق کرد. ما در طول

هشت سال جنگ، زیر آتش توپ و تفنگ،

جوانانی را در جبهه‌ها داشتیم که به مجردی

که بر زمین می‌نشستند و اندک فراغتی پیدا

می‌کردند، قرآنشان را باز می‌کردند و مشغول